

BÁO CÁO CHUYÊN ĐỀ

ĐÁNH GIÁ SỰ KIỆN XUNG ĐỘT MỸ-ISRAEL VÀ IRAN & TÁC ĐỘNG TỚI VIỆT NAM

Căng thẳng chiến sự Iran – Israel làm gia tăng rủi ro địa chính trị toàn cầu

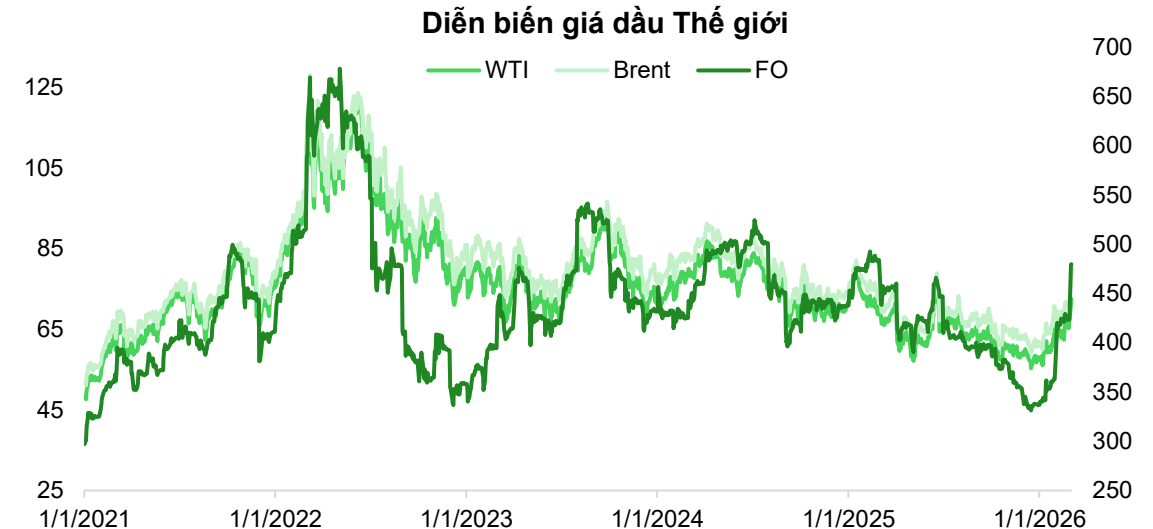
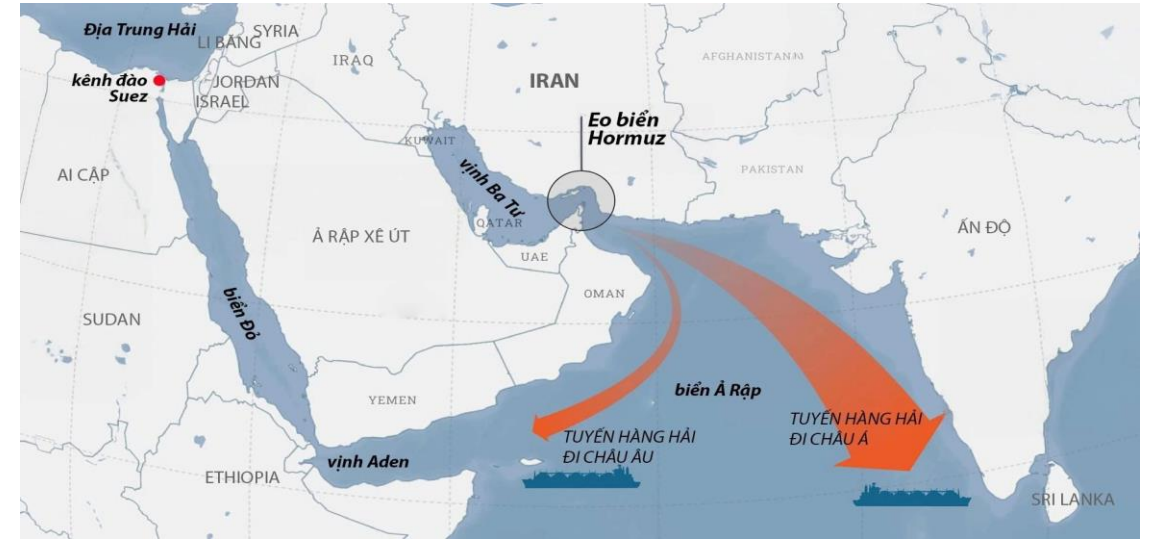
- Cập nhật:** Rạng sáng ngày 28/02/2026: Mỹ phối hợp với Israel tiến hành các đợt không kích nhằm vào Iran. Ngay sau đó, Iran đã đáp trả vào các địa điểm liên quan đến Mỹ và Israel. Điều này khiến căng thẳng tại Trung Đông leo thang nhanh chóng, và làm gia tăng rủi ro địa chính trị toàn cầu.

Nguy cơ và tác động phong tỏa eo biển Hormuz

- Eo biển Hormuz là “nút cổ chai” chiến lược của hệ thống năng lượng toàn cầu, nối Vịnh Ba Tư với Ấn Độ Dương. Hiện khoảng 15–20% nguồn cung dầu thô thế giới (tương đương trên 14 triệu thùng/ngày năm 2025) được vận chuyển qua tuyến này, chủ yếu từ Saudi Arabia, UAE, Kuwait, Iraq và Iran. Đồng thời, gần 20% thương mại LNG toàn cầu, phần lớn từ Qatar, cũng phụ thuộc vào hành lang hàng hải này.
- Với quy mô chi phối lớn như vậy, rủi ro gián đoạn tại Hormuz đều có thể tạo ra cú sốc cung tức thời, khiến giá dầu và khí đốt phản ứng mạnh.

Theo đó, giá dầu thế giới bật tăng mạnh

- Diễn biến này đã tác động ngay lập tức đến thị trường hàng hóa, với giá dầu bật tăng mạnh do lo ngại nguy cơ gián đoạn nguồn cung.
- Ngoài ra, các chuỗi cung ứng logistics xuyên lục địa cũng có thể bị đình trệ do chi phí bảo hiểm và vận tải biển tăng phi mã, gây khan hiếm hàng hóa cục bộ.

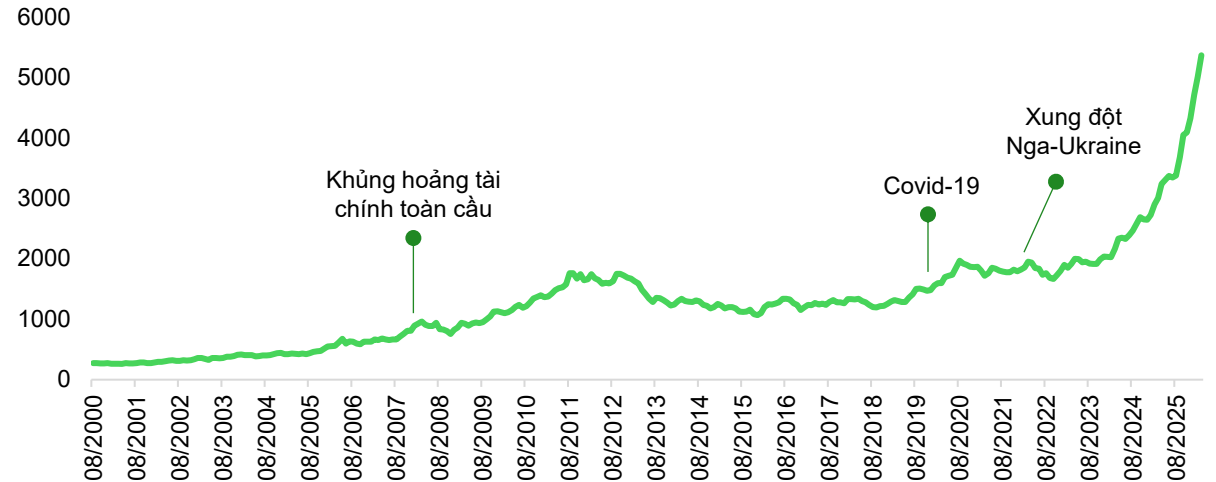
Ngoài ra, giá vàng và chỉ số DXY cũng bật tăng

- Ngay sau khi thông tin về xung đột được công bố, chỉ số USD Index (DXY) đã tăng 0,8% lên mức 98,42 điểm, ngoài ra giá vàng thế giới cũng ghi nhận xu hướng tăng, hiện đang giao dịch gần ngưỡng 5,400 USD/ounce, phản ánh trạng thái “risk-off” rõ rệt trên thị trường tài chính toàn cầu.
- Trong môi trường bất định địa chính trị gia tăng, dòng vốn toàn cầu theo đó có xu hướng tái phân bổ sang nắm giữ các tài sản trú ẩn an toàn như **vàng, USD và trái phiếu Kho bạc Mỹ**, qua đó hỗ trợ đà tăng của DXY trong ngắn hạn.

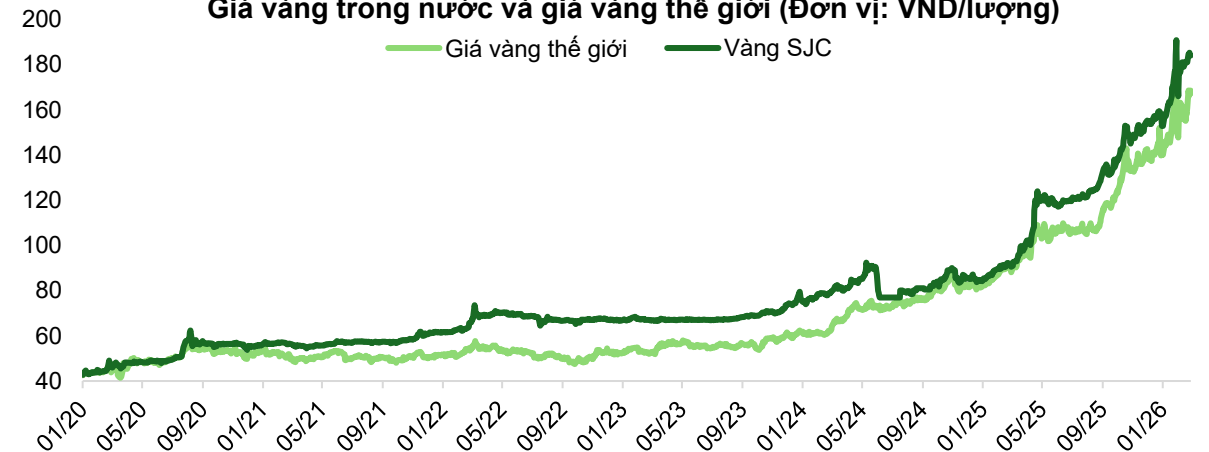
Chỉ số USD Index (DXY)

Giá vàng bình quân thế giới (Đơn vị: USD/ounce)

Giá vàng trong nước và giá vàng thế giới (Đơn vị: VND/lượng)

Chiến sự Mỹ - Iran không tác động trực tiếp tới nền kinh tế Việt Nam, song tác động lan tỏa đến các kênh gián tiếp

Diễn biến tỷ giá USD/VND tại thị trường Việt Nam

Đánh giá tác động lên lạm phát

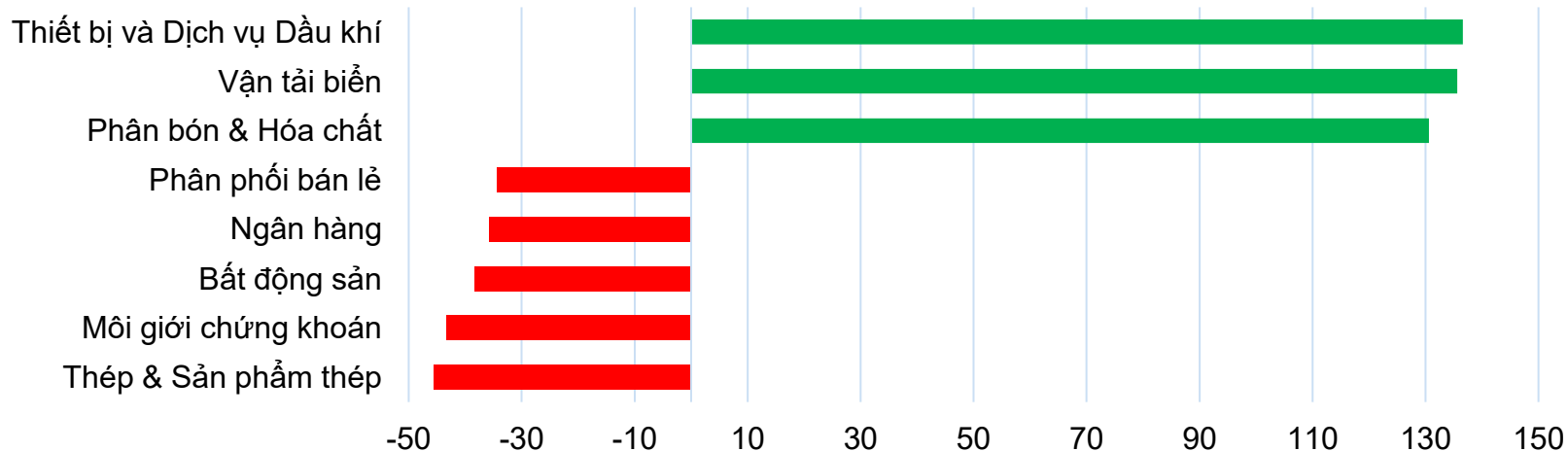
Rủi ro hàng hóa CPI	Tỷ trọng	Tác động
Giao thông	9,67%	Áp lực tăng lên lạm phát do giá dầu tăng
Nhà ở, điện, nước, chất đốt, VLXD	18,82%	Biến động giá hàng hóa quốc tế
Đồ uống và thuốc lá	2,73%	Trung lập, nhưng có thể xuất hiện lạm phát vòng 2
May mặc, mũ nón, giày dép	5,77%	Trung lập, nhưng có thể xuất hiện lạm phát vòng 2
Thiết bị và đồ dùng gia đình	6,74%	Trung lập, nhưng có thể xuất hiện lạm phát vòng 2
Bưu chính viễn thông	3,14%	Trung lập, nhưng có thể xuất hiện lạm phát vòng 2
Văn hóa, giải trí và du lịch	4,55%	Trung lập, nhưng có thể xuất hiện lạm phát vòng 2
Hàng hóa và dịch vụ khác	3,53%	Trung lập, nhưng có thể xuất hiện lạm phát vòng 2
Hàng ăn và dịch vụ ăn uống	33,56%	Việt Nam có thể chủ động nguồn cung lương thực
Thuốc và dịch vụ y tế	5,39%	Thuộc nhóm do Nhà nước quản lý giá
Giáo dục	6,17%	Thuộc nhóm do Nhà nước quản lý giá

- VCBS đánh giá rủi ro địa chính trị vẫn có thể tác động gián tiếp lên (1) tỷ giá; (2) thị trường hàng hóa; (3) rủi ro nhập khẩu lạm phát.
- Rủi ro chính hiện nay nằm ở mức độ bất định cao của cục diện xung đột. Trong bối cảnh căng thẳng vẫn chưa có tín hiệu hạ nhiệt rõ ràng, chúng tôi cho rằng DXY có khả năng duy trì xu hướng tăng. Bên cạnh yếu tố tâm lý phòng thủ, yếu tố nền tảng cũng phần nào hỗ trợ USD khi Mỹ hiện là nước xuất khẩu năng lượng ròng. Trong trường hợp giá dầu và khí đốt tiếp tục tăng do rủi ro gián đoạn nguồn cung, cán cân năng lượng của Mỹ có thể cải thiện tương đối so với nhiều nền kinh tế nhập khẩu ròng, qua đó củng cố sức mạnh tương đối của USD.
- Theo đó, VCBS cho rằng việc DXY đảo chiều sang xu hướng mạnh lên có thể tạo áp lực đáng kể lên tỷ giá USD/VND trong thời gian tới. Áp lực này càng gia tăng trong bối cảnh thị trường đang kỳ vọng Fed duy trì mặt bằng lãi suất hiện tại trong thời gian dài hơn dự kiến, thậm chí, một số quan chức Fed không loại trừ khả năng tái thắt chặt chính sách tiền tệ nếu lạm phát vẫn dai dẳng.
- Ngoài ra, chúng tôi cũng lưu ý rủi ro lạm phát nhập khẩu trong trường hợp USD mạnh lên đồng thời giá năng lượng tăng cao. Việt Nam có thể chịu tác động kép từ biến động tỷ giá và giá hàng hóa quốc tế, qua đó tạo áp lực lên CPI trong các quý tiếp theo nếu căng thẳng địa chính trị kéo dài.

- Trong bối cảnh địa chính trị biến động, Việt Nam vẫn có thể xoay chuyển thách thức thành cơ hội. Nếu duy trì được ổn định vĩ mô, Việt Nam sẽ tiếp tục khẳng định vai trò là điểm đến an toàn cho dòng vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài đang có xu hướng rời xa các khu vực rủi ro. Ngoài ra, với các FTAs sâu rộng, chúng ta có lợi thế trong việc trở thành một mắt xích thiết yếu trong chuỗi cung ứng toàn cầu.
- Tuy nhiên, điều kiện tiên quyết là kiểm soát tốt lạm phát chi phí đẩy và điều hành tỷ giá linh hoạt. Sự kết hợp giữa ổn định chính trị và chính sách tài khóa sẽ giúp Việt Nam thành một điểm sáng tăng trưởng hiếm hoi trong bức tranh kinh tế toàn cầu đầy xám xịt.

Diễn biến của thị trường sau thông tin về chiến sự giữa Mỹ và IRAN

Diễn biến dòng tiền phân hóa theo nhóm ngành sau thông tin chiến sự

- Thị trường chứng khoán Việt Nam phản ứng nhanh và mạnh sau thông tin leo thang chiến sự xuất hiện cuối tuần. Các phiên giao dịch phản ánh sự kiện với sự phân hóa rõ rệt giữa:
 - Nhóm chịu tác động trực tiếp từ biến động địa chính trị: **TĂNG MẠNH** ↑
 - Nhóm ít chịu tác động trực tiếp từ biến động địa chính trị: **ĐIỀU CHỈNH GIẢM** ↓
- Dòng tiền mang tính đầu cơ** đã tập trung mạnh vào các cổ phiếu thuộc các lĩnh vực hưởng lợi như: Dầu khí, Vận tải, Hóa chất,... và tạo ra biên độ dao động lớn trên thị trường trong ngắn hạn.

Chiến lược đầu tư linh hoạt theo xu hướng và diễn biến chiến sự

CHIẾN LƯỢC

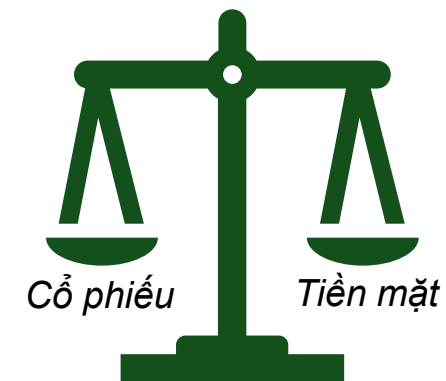
Ngắn hạn Dòng tiền **theo nhóm ngành hưởng lợi** có thể tiếp tục duy trì nếu xung đột còn diễn biến phức tạp

Trung & Dài hạn Triển vọng thị trường phụ thuộc vào các biến số:

- ❖ Mức độ lan rộng và thời gian kéo dài của chiến sự
- ❖ Diễn biến giá năng lượng
- ❖ Áp lực lạm phát
- ❖ Định hướng chính sách tiền tệ toàn cầu

Bối cảnh hiện tại chứa nhiều biến số khó lường:
→ Rủi ro gia tăng song song với cơ hội định giá ở một số nhóm ngành chọn lọc.

Tỷ trọng tài khoản 50%

- ❖ **“Phòng thủ có chọn lọc”**: VCBS khuyến nghị nhà đầu tư ưu tiên doanh nghiệp đầu ngành với nền tảng cơ bản vững chắc, cấu trúc tài chính lành mạnh với mức nợ thấp, dòng tiền ổn định và biên lợi nhuận bền vững.
- ❖ **“Đánh nhanh thắng nhanh”**: Việc giao dịch theo xu hướng và **chủ động chốt lời**: các nhóm ngành thu hút dòng tiền đầu cơ nhờ hưởng lợi từ chiến sự Mỹ & IRAN (Dầu khí, Vận tải, Phân bón & Hóa chất), khi xuất hiện tín hiệu phù hợp sẽ giúp tối ưu hóa hiệu quả trong giai đoạn nhiều biến động này.

Ngành	Ảnh hưởng	Cổ phiếu	Nhận định
Dầu khí	Tích cực	<p>Hưởng lợi trực tiếp: PLX, OIL, BSR, GAS, CNG</p> <p>Hưởng lợi gián tiếp: PVS, PVD, PVB</p>	<p>Eo biển Hormuz là “nút cổ chai” chiến lược của hệ thống năng lượng toàn cầu, nối Vịnh Ba Tư với Ấn Độ Dương. Hiện khoảng 15–20% nguồn cung dầu thô thế giới (tương đương trên 14 triệu thùng/ngày năm 2025) được vận chuyển qua tuyến này, chủ yếu từ Saudi Arabia, UAE, Kuwait, Iraq và Iran. Đồng thời, gần 20% thương mại LNG toàn cầu, phần lớn từ Qatar, cũng phụ thuộc vào hành lang hàng hải này. Với quy mô chi phối lớn như vậy, bất kỳ rủi ro gián đoạn nào tại Hormuz đều có thể tạo ra cú sốc cung tức thời, khiến giá dầu và khí đốt phản ứng mạnh. Trong kịch bản căng thẳng leo thang, tác động ban đầu thường xuất hiện qua kênh bảo hiểm và logistics trước khi sản lượng vật lý bị ảnh hưởng. Việc gia tăng rủi ro an ninh tại Vịnh Ba Tư có thể khiến phí bảo hiểm tàu biển tăng vọt, thậm chí một số hãng bảo hiểm hạn chế hoặc từ chối bảo hiểm cho tàu đi qua khu vực. Khi chi phí vận tải và bảo hiểm leo thang, giá dầu giao ngay và hợp đồng kỳ hạn thường tăng trước do thị trường định giá rủi ro địa chính trị, kể cả khi nguồn cung thực tế chưa suy giảm đáng kể.</p>
Vận tải Dầu khí	Tích cực	PVT, VOS	<p>Hưởng lợi trực tiếp từ giá cước quốc tế tăng vọt. Khi Hormuz tắc, các nước phải tìm nguồn dầu thay thế từ các vùng xa hơn (Mỹ, Biển Bắc). Quãng đường xa hơn làm giảm năng lực cung ứng của đội tàu toàn cầu, gây ra shock cung trong ngành. Dự kiến giá thuê tàu định hạn và cước giao ngay của PVT có thể tăng 30-50% trong ngắn hạn và duy trì ở mức cao này cho tới khi tình hình hạ nhiệt.</p>
Phân bón	Tích cực	DCM, DPM	<p>Trung Đông giữ vai trò trung tâm trong cán cân năng lượng toàn cầu, vì vậy bất kỳ diễn biến leo thang nào tại khu vực này đều có thể kích hoạt biến động mạnh ở giá dầu và LNG. Đối với nhóm phân bón, đây là biến số có độ nhạy cao nhất do khí tự nhiên là nguyên liệu đầu vào chủ chốt trong sản xuất ure. Khi giá dầu tăng, giá khí trên thị trường quốc tế thường điều chỉnh theo, kéo chi phí sản xuất ure toàn cầu đi lên. Nếu nguồn cung khí từ các nước xuất khẩu lớn như Iran hoặc Qatar bị gián đoạn, thị trường ure quốc tế thường phản ứng rất nhanh do tính chất thương mại tập trung và phụ thuộc vào đấu thầu nhập khẩu quy mô lớn (đặc biệt từ Ấn Độ). Bên cạnh đó, khu vực Trung Đông chiếm khoảng 20–25% tổng xuất khẩu ure toàn cầu, 30–35% xuất khẩu ammonia toàn cầu và khoảng 10–15% xuất khẩu DAP, MAP toàn cầu. Do đó bất kỳ rủi ro nào làm gián đoạn tuyến vận tải qua Hormuz đều có thể làm gián đoạn 15–20% nguồn cung phân bón thương mại toàn cầu. Trong bối cảnh đó, nếu giá khí đầu vào tại Việt Nam chưa điều chỉnh tương ứng với mức tăng của thị trường quốc tế, các doanh nghiệp sản xuất ure sử dụng khí nội địa như DCM và DPM có thể cải thiện biên lợi nhuận nhờ chênh lệch giữa giá bán xuất khẩu và chi phí nguyên liệu. Đồng thời, do nguồn khí đầu vào được cung ứng trong nước, nhóm này ít chịu rủi ro gián đoạn vật lý về nguồn cung, mà chủ yếu chịu tác động qua biến động giá.</p>

Ngành	Ảnh hưởng	Cổ phiếu	Nhận định
Vận tải Container	Tích cực	HAH	Hưởng lợi từ sự đứt gãy chuỗi cung ứng. Khi các hãng tàu quốc tế thiếu tàu do phải đi vòng hoặc kẹt tại các hub, năng lực cung ứng hàng hóa giảm mạnh. Các tuyến vận tải bị xáo trộn gây tắc nghẽn tại các cảng, tăng thời gian tàu neo đậu và giảm cung hiệu dụng. Hệ quả sẽ khiến giá cước thuê định hạn tàu Container bật tăng.
Cao su	Tích cực	PHR, DPR, GVR	Căng thẳng địa chính trị tại Trung Đông leo thang kéo giá dầu tăng cao, qua đó đẩy lên lo ngại chi phí sản xuất cao su tổng hợp (nguồn cung thay thế cao su tự nhiên) sẽ gia tăng, điều này thể hiện ở việc giá cao su thế giới đã tăng đáng kể và tiệm cận mức 2.000 USD/tấn tuần qua. Do đó chúng tôi kỳ vọng biên lợi nhuận các doanh nghiệp cao su sẽ được mở rộng đáng kể trong thời gian tới.
Hóa chất	Trung tính	DGC, CSV	Các doanh nghiệp này chịu ảnh hưởng gián tiếp qua chi phí điện, than, vận tải và bảo hiểm hàng hải nếu rủi ro địa chính trị khiến cước biển tăng. Tuy nhiên, cấu trúc chi phí của họ không phụ thuộc trực tiếp vào khí tự nhiên hay dầu, do đó tác động thường mang tính trung tính, trừ khi biến động năng lượng kéo dài và làm suy giảm nhu cầu công nghiệp toàn cầu.
Khu công nghiệp	Trung tính	NTC, IDC, SIP	Trong ngắn hạn, những bất định về địa chính trị, chính sách đối đầu giữa các cường quốc và diễn biến đồng USD có thể ảnh hưởng nhất định đến kế hoạch đầu tư của các doanh nghiệp đa quốc gia, tuy nhiên chúng tôi đánh giá sẽ không ảnh hưởng trực tiếp đáng kể tới Việt Nam. Về dài hạn, Việt Nam có thể trở thành điểm sáng đầu tư khi thể hiện được sự ổn định, trung lập và nằm ngoài các biến động địa chính trị thế giới.
Điện	Trung tính	NT2, POW, PC1, TV2, REE, QTP, GEG	Nhóm ngành điện bị tác động trung tính, nhóm nhiệt điện có thể bị ảnh hưởng tiêu cực do giá nguyên vật liệu đầu vào (khí, LNG, than) tăng lên bào mòn biên lợi nhuận gộp. Nhóm thủy điện, NLTT, xây lắp & tư vấn điện không bị ảnh hưởng trực tiếp bởi căng thẳng chính trị tại khu vực Trung Đông.

Ngành	Ảnh hưởng	Cổ phiếu	Nhận định
Vận tải Hàng không	Trung tính - Tiêu cực nhẹ	VJC, HVN	Khủng hoảng cung do khoảng trống tới từ các hãng Trung Đông. Sự kiện Iran khiến các không phận trong khu vực đang bị đóng cửa hoàn toàn hoặc hạn chế nghiêm ngặt, khiến máy bay không thể bay qua. Tuyến bay của các hãng Trung Đông (Qatar, Emirates, Etihad) vốn phải nối chuyến qua các cảng hàng không quốc tế trong khu vực đều bị hủy bỏ phần lớn. Điều này khiến 1 lượng lớn tàu bay không thể cất cánh, giảm mạnh khả năng cung ứng và khiến giá vé tăng mạnh. Tuy nhiên, giá xăng JET A1 cũng tăng mạnh do ảnh hưởng từ giá dầu sẽ đem lại tác động tiêu cực cho các hãng khi chi phí nhiên liệu chiếm khoảng 3-40% tổng chi phí. Bên cạnh đó, căng thẳng địa chính trị có thể khiến nhu cầu đi lại du lịch/công tác đường hàng không bị ảnh hưởng trong bối cảnh kinh tế khó khăn.
Tiêu dùng – Bán lẻ	Trung tính - Tiêu cực nhẹ	MWG, MSN, DGW, VNM, SAB	Tiêu dùng có thể bị ảnh hưởng trong bối cảnh người tiêu dùng trở nên thận trọng hơn khi chi tiêu trong giai đoạn bất ổn chính trị. Nhưng sản phẩm không thiết yếu và cao cấp có thể bị ảnh hưởng nhu cầu. Những doanh nghiệp xuất khẩu sang khu vực Trung Đông (như VNM) có thể bị ảnh hưởng doanh thu.
Ngân hàng	Tiêu cực nhẹ		Chiến tranh kéo dài và giá dầu tăng cao có thể tác động mạnh lên lạm phát nói chung của các nền kinh tế lớn. Theo đó, nhiều khả năng tác động tới chính sách tiền tệ theo hướng tạm ngừng nới lỏng, tạo ra áp lực về tỷ giá tiềm tàng đối với Việt Nam. Trong kịch bản xấu, mặt bằng lãi suất tại Việt Nam khó có thể giảm, ảnh hưởng tới chi phí vốn của các ngân hàng nội địa.
Bất động sản	Tiêu cực		Xu hướng giá dầu tăng (và có thể neo cao) dự báo kéo theo áp lực đáng kể đến xu hướng lạm phát & tỷ giá. Do đó, thực trạng lãi suất cao (đặc biệt với các khoản vay BĐS) có thể sẽ tiếp tục duy trì trong thời gian tới. Điều này sẽ đặt áp lực tiêu cực đến bức tranh tài chính của các doanh nghiệp BĐS, cũng như tỷ lệ hấp thụ của các đợt mở bán.

Báo cáo này và/hoặc bất kỳ nhận định, thông tin nào trong báo cáo này không phải là các lời chào mua hay bán bất kỳ một sản phẩm tài chính, chứng khoán nào được phân tích trong báo cáo và cũng không là sản phẩm tư vấn đầu tư hay ý kiến tư vấn đầu tư nào của VCBS hay các đơn vị/thành viên liên quan đến VCBS. Do đó, nhà đầu tư chỉ nên coi báo cáo này là một nguồn tham khảo. VCBS không chịu bất kỳ trách nhiệm nào trước những kết quả ngoài ý muốn khi quý khách sử dụng các thông tin trên để kinh doanh chứng khoán.

Tất cả những thông tin nêu trong báo cáo phân tích đều đã được thu thập, đánh giá với mức cẩn trọng tối đa có thể. Tuy nhiên, do các nguyên nhân chủ quan và khách quan từ các nguồn thông tin công bố, VCBS không đảm bảo về tính xác thực của các thông tin được đề cập trong báo cáo phân tích cũng như không có nghĩa vụ phải cập nhật những thông tin trong báo cáo sau thời điểm báo cáo này được phát hành.

Báo cáo này thuộc bản quyền của VCBS. Mọi hành động sao chép một phần hoặc toàn bộ nội dung báo cáo và/hoặc xuất bản mà không có sự cho phép bằng văn bản của VCBS đều bị nghiêm cấm.

Thông tin liên hệ

Trần Minh Hoàng

Giám đốc Nghiên cứu – Phân tích

tmhoang@vcbs.com.vn